

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ladislavy Mentbergerové a soudkyň Mgr. Lucie Markové a Mgr. Lucie Jackwerthové ve věci

žalobkyně: **Mgr. K. M. D.**, narozená xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem JUDr. Martinem Rimkem
sídlem Vinohradská 2165/48, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o 3 940 000 Kč

o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 1. června 2022, č. j. 16 C 61/2019-308,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích II. a IV. potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 5 400 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zastavil řízení co do částky 3 409 612 Kč (výrok I.), uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 57 375 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok II.), zamítl žalobu co do částky 473 013 Kč (výrok III.) a uložil žalované zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 76 480 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala na žalované původně zaplacení částky 4 000 000 Kč s příslušenstvím jako přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která jí vznikla v souvislosti s vydáním nezákonného rozhodnutí v trestním řízení vedeném u Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně pod sp. zn. 68 T 6/2015, z toho částky 2 000 000 Kč za následky způsobené v její osobnostní sféře, částky 1 850 000 Kč za její dehonestaci jako veřejně činné osoby s politickou kariérou, částky 150 000 Kč z titulu nepřiměřené délky trestního řízení a částky 15 923,60 Kč jako nákladů obhajoby. Žalovaná zaplatila žalobkyni náhradu nákladů právního zastoupení ve výši 15 923,60 Kč a za nezákonné trestní stíhání vyslovila omluvu a poskytla zadostiučinění ve výši 60 000 Kč. Požadavek jdoucí nad rámec vyplacené částky považovala za nedůvodný, neboť nebyly prokázány tvrzené dopady do pracovní a politické sféry žalobkyně, ani zhoršení její majetkové situace vlivem trestního stíhání. Ohledně nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení namítla, že tento nárok u ní nebyl v rámci žádosti ze dne 25. 1. 2019 uplatněn a řízení by tak v této části mělo být zastaveno. Pro případ dodatečného uplatnění nároku vznesla námitku promlčení.
3. Ohledně požadavku na náhradu nákladů obhajoby ve výši 15 923,60 Kč a v části požadavku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání ve výši 60 000 Kč vzala žalobkyně žalobu zpět a řízení bylo v tomto rozsahu zastaveno podle § 96 odst. 2 o.s.ř. usnesením soudu prvního stupně ze dne 7. 10. 2021, č. j. 16 C 61/2019-135.
4. Následně u jednání soudu prvního stupně dne 21. 2. 2022 vzala žalobkyně žalobu zpět ještě o částku 3 409 612 Kč z titulu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání a v tomto rozsahu proto bylo řízení rovněž podle § 96 odst. 2 o.s.ř. zastaveno výrokem I. napadeného rozsudku.
5. Předmětem řízení tak zůstal nárok na nemajetkovou újmu za nepřiměřenou délku řízení ve výši **150 000 Kč** a nárok na nemajetkovou újmu za nezákonné trestní stíhání ve výši **380 388 Kč**.
6. Soud prvního stupně vyšel z nesporných tvrzení účastníků, že žalobkyně byla rozsudkem Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně v trestním řízení vedeném pod sp. zn. 68 T 6/2015 zproštěna obžaloby podle § 226 písm. a) trestního řádu, právní moc ve vztahu k žalobkyni nastala dne 9. 8. 2018. Žalobkyně dne 25. 1. 2019 předběžně uplatnila u žalované nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 4 000 000 Kč a nárok na náhradu nákladů obhajoby. Vzal za prokázaný průběh trestního stíhání žalobkyně, které bylo zahájeno usnesením Policie ČR ze dne 25. 9. 2013, č. j. KRPZ-59421-362/TČ-2013-150081-BOT pro zvláště závažný zločin přijetí úplatku podle § 331 odst. 2, 4 písm. b) trestního zákona, formou účastenství jako pomocník podle § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákona. Žalobkyně byla obviněna spolu s dalšími čtyřmi osobami. Rozsudkem Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně ze dne 23. 8. 2016, č. j. 68 T 6/2015-5864, byli všichni obžalovaní, včetně žalobkyně, uznáni vinnými, žalobkyně byla odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 3 let s podmíněným odkladem na zkušební dobu 5 let. Tento rozsudek byl k odvolání všech obžalovaných částečně zrušen Vrchním soudem v Olomouci rozsudkem ze dne 23. 3. 2017, č. j. 5 To 91/2016-6543 a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Rozsudkem ze dne 1. 6. 2018, č. j. 68 T 6/2015-7087 byla žalobkyně obžaloby zproštěna. Ve vztahu k některým skutkům byli ostatní obžalovaní odsouzeni a ve vztahu k některým skutkům byli obžaloby zproštěni. Ohledně dalšího průběhu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

trestního stíhání tak, jak jej soud prvního stupně zjistil z trestního spisu, odvolací soud v podrobnostech odkazuje na odst. 12. napadeného rozsudku.

7. Soud prvního stupně vzal dále za prokázané, že žalobkyně byla v období od 31. 12. 2013 v pracovním poměru u xxx xxx xxx, nejprve na dobu určitou jako zástup za nemocného zaměstnance, posléze došlo ke změně a pracovní poměr byl sjednán na dobu určitou do 15. 4. 2014. V období od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2014 měla žalobkyně uzavřen pracovní poměr u zaměstnavatele H. O., který byl ukončen dohodou ke dni 30. 4. 2014. Žalobkyně byla zvolena zastupitelkou xxx dne 11. 10. 2014, byla činná jako tzv. neuvolněný člen kontrolního výboru zastupitelstva, byla též členkou sociální komise. Žalobkyně vykonávala mandát do 31. 8. 2017, kdy na něj rezignovala z důvodu neslučitelnosti funkcí, neboť začala pracovat jako referentka stavebního úřadu xxx. Od dubna 2014 do 31. 8. 2017 byla nezaměstnaná. Žalobkyně byla členkou xxx, za kterou byla zvolena do zastupitelstva. V souvislosti s trestním stíháním byla žalobkyně předvolána na výkonný výbor, kde se věc projednávala. Žalobkyně na mandát zastupitelky odmítla rezignovat, nakonec se rozhodlo, že strana jí členství pozastavovat nebude a bude cítit presumpci nevinu. V roce 2016 však členové strany odmítli žalobkyni nominovat na kandidátku strany. Posléze byla již jen řadovou členkou. Žalobkyně měla xxx problémy, trpěla xxx, léčila se xxx, xxx, došlo k incidentu se strážníkem Městské policie v xxx, setkávala se s odsudky lidí ve městě. Žalobkyně měla dluhy, spadla do insolvence. Případ byl medializován, bylo informováno jak o průběhu trestního stíhání, tak i o jeho výsledku. V podrobnostech odvolací soud opět v zájmu stručnosti odkazuje na odst. 13. až 20. rozsudku soudu prvního stupně.
8. Soud prvního stupně věc právně hodnotil podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále „OdpŠk“), a to § 5, § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 13 odst. 1 a § 31a odst. 1.
9. Shledal, že pokud se jedná o nezákonné trestní stíhání, odpovědnostní titul představuje usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 25. 9. 2013, které bylo pro nezákonnost zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně ze dne 1. 6. 2018, č. j. 68 T 6/2015-7087, který nabyl právní moci dne 9. 8. 2018. Dovodil, že trestní stíhání vždy určitým způsobem do života zasahuje. Formu a výši přiměřeného zadostiučnění posuzoval s ohledem na judikaturu, a to rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, Rc 67/2016, 30 Cdo 2813/2011. Hodnotil povahu trestní věci, délku trestního řízení a následky jím způsobené v osobnostní sféře žalobkyně jako poškozené osoby. Trestní stíhání trvalo 4 roky a 10 měsíců a po tuto dobu byla žalobkyně vystavena nepříznivým zásahům do své osobnosti. Policie a soudy postupovaly v řízení plynule, bez průtahů. Na celkovou délku řízení však mělo vliv zrušení prvostupňového rozsudku odvolacím soudem z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti v konkrétní části. Žalobkyni hrozil trest odnětí svobody v rozmezí 5 až 12 let. Hrozba uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody však byla jen teoretická. Následky v osobnostní sféře žalobkyně popsal soud prvního stupně podrobně v odst. 32. svého rozsudku. Uzavřel, že řízení mělo dopad do osobního života žalobkyně, do jejího sociálního života, neboť žila na malém městě, v souvislosti s trestním stíháním xxx, vyhýbala se osobním kontaktům. Mělo určitý vliv i na její xxx zdraví. Nebyla však stíhána vazebně a nedošlo k jejímu pravomocnému odsouzení. Prokázány nebyly dopady do ekonomické sféry žalobkyně, ani do její politické kariéry. Po provedení srovnání s obdobnými případy (viz odst. 33., 35. rozsudku) dospěl soud prvního stupně k závěru, že přiměřeným zadostiučněním je částka 80 000 Kč. Po odečtení již poskytnutého plnění ve výši 60 000 Kč žalobkyni přiznal částku 20 000 Kč.
10. Pokud se jedná o nárok na přiměřené zadostiučnění za nepřiměřenou délku řízení, neshledal důvodnou námitku promlčení. Dovodil, že žalobkyně i tento nárok uplatnila u žalované žádostí ze dne 25. 1. 2019, kterou posoudil podle jejího obsahu, z něhož vyplývá, že žalobkyně vznik nemajetkové újmy vyvozovala i z tvrzených průtahů v řízení a z jeho délky. Dále dovodil, že celkovou délku řízení 4 roky a 10 měsíců již je třeba vyhodnotit jako nepřiměřenou a že

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

žalobkyni je třeba odškodnit v penězích. Stanovil základní částku zadostiučinění ve výši 57 500 Kč, vycházející z částky 15 000 Kč za jeden rok trvání řízení, za první dva roky sníženo o polovinu. Poté hodnotil jednotlivá kritéria podle § 31a odst. 3 OdpŠk. Snížil základní částku o 30 % s ohledem na skutkovou složitost věci (větší počet obviněných, šlo o složitou majetkovou trestnou činnost, byl vyslechnut velký počet svědků, shromážděno velké množství listinných důkazů). Dále základní částku snížil ještě o 15 % za počet stupňů soudní soustavy (řízení bylo opakovaně vedeno na dvou stupních soudní soustavy, ze strany obviněných byly podávány stížnosti do usnesení Policie ČR, bylo též rozhodováno Ústavním soudem, byly podávány návrhy na přezkoumání postupu policejního orgánu, návrhy na zastavení trestního stíhání). Základní částku naopak zvýšil o 10 % za význam řízení pro žalobkyni, který hodnotil jako zvýšený vzhledem k tomu, že se jednalo o řízení trestní. Po takto provedené modifikaci základní částky dospěl k závěru, že přiměřeným zadostiučiněním za nepřiměřenou délku řízení je částka 37 375 Kč. O nákladech řízení rozhodl v části řízení, které bylo pro zpětvzetí žaloby zastaveno, podle § 146 odst. 2 věta druhá o.s.ř. a ve zbytku podle § 142 odst. 3 o.s.ř.

11. Proti výrokům II. a IV. rozsudku podala žalovaná včasné a přípustné odvolání. Peněžitě zadostiučinění za nemajetkovou újmu za nezákonné trestní stíhání, které žalobkyni již poskytla, považovala za přiměřené. Namítla, že žalobkyně neprokázala negativní zásahy do své osobní sféry. Vznela námitky proti hodnocení svědeckých výpovědí soudem prvního stupně s ohledem na skutečnost, že svědeckým výpovědím předcházela čestná prohlášení, zformulovaná právním zástupcem žalobkyně. Jelikož svědci před svým výslechem byli seznámeni s formulacemi advokáta o újmě žalobkyně, nelze nevěřit, že tímto nebyli ovlivněni. Při hodnocení újmy žalobkyně tak ke svědeckým výpovědím nemělo být přihlíženo. Pokud soud prvního stupně takový důkaz připustil, porušil tím zásadu rovnosti stran v řízení a právo žalované na spravedlivý proces. Žalovaná naproti tomu souhlasila s tím, že žalobkyně neprokázala zásahy do své ekonomické sféry, politické kariéry či profesního života. Měla dále za to, že soud prvního stupně pochybil, pokud při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění zohlednil i délku trestního řízení, když tuto žalobkyně uplatnila jako samostatný nárok. Pokud se jedná o peněžitě zadostiučinění za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce řízení, setrvala na námitce promlčení s tím, že tento nárok nebyl u žalované v předsoudní fázi uplatněn a žalobkyně se jej domáhala až ve svém podání k soudu ze dne 5. 6. 2020. I přesto měla za to, že ve věci není dán odpovědnostní titul, neboť délka řízení byla odpovídající složitosti věci a obsáhlosti matérie. Význam řízení pro žalobkyni již neměl být posuzován a zohledněn při určení výše odškodnění, neboť byl posuzován samostatně v rámci zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání a jednalo by se o dvojí odškodnění téhož. Žalovaná zpochybnila výrok o nákladech řízení, když nesouhlasila s uznáním úkonu – písemného podání ze dne 10. 2. 2022, neboť žalobkyně byla vyzývána k doplnění žaloby již po několikáté. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud výrok II. napadeného rozsudku změnil tak, že žalobu i v tomto rozsahu zamítne a přizná jí náklady řízení před soudy obou stupňů.
12. Žalobkyně považovala odvolání žalované za nedůvodné. V řízení byl prokázán vliv na její politickou a profesní kariéru. Prokázala i zásahy do osobní sféry. Musela se přestěhovat do xxx, ztratila své zázemí. Je pravdou, že čestná prohlášení svědků koncipoval její advokát, avšak svědkové byli soudem prvního stupně vyslechnuti, tudíž čestná prohlášení nebyla pro rozhodnutí ve věci relevantní. Svědecké výpovědi považovala za použitelné, neshledávala žádný důvod, proč by k nim nemělo být přihlíženo. Žalovaná její situaci zlehčuje. V trestním řízení došlo k celé řadě pochybení soudu. Nepovažovala za důvodnou námitku, že by z hlediska významu řízení došlo k dvojímu odškodnění téhož. Za správný považovala i výrok o nákladech řízení. Žalovanou sporovaný úkon – podání ze dne 10. 2. 2022 byl reakcí na výzvu soudu prvního stupně. Navrhla potvrzení napadených výroků rozsudku soudu prvního stupně a přiznání náhrady nákladů odvolacího řízení.

13. Odvolací soud přezkoumal k odvolání žalované rozsudek v napadeném rozsahu, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 212 a § 212a o.s.ř., a dospěl k závěru, že odvolání není opodstatněné.
14. Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně v napadeném rozsudku tak, jak je stručně rekapitulován výše. Soud prvního stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu, provedené důkazy pak hodnotil v souladu s § 132 o.s.ř. a učinil z nich odpovídající závěry.
15. K odškodnění za nezákonné trestní stíhání:
16. Mezi účastníky nebylo sporným, že předmětné trestní stíhání vedené u Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně pod sp. zn. 68 T 6/2015 bylo nezákonné ve smyslu § 5 písm. a), § 7 odst. 1 a § 8 odst. 1 OdpŠk, neboť neskončilo pravomocným odsouzením žalobkyně. Základ odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným rozhodnutím je tedy dán. Spornou nebyla ani otázka, zda žalobkyni náleží zadostiučinění za nemajetkovou újmu podle § 31a OdpŠk v penězích. Spornou zůstala pouze otázka výše tohoto zadostiučinění.
17. Žalovaná poskytla žalobkyni omluvu a zaplatila jí částku 60 000 Kč, což považovala za přiměřené vzniklé újmě.
18. Podle § 31a odst. 1 OdpŠk bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 cit. ust. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. *Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlídně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.*
19. Ve svém rozsudku sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 Nejvyšší soud vyslovil: I. Zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), jenž je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jenž tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. II. Soudy při stanovení formy či výše zadostiučinění vychází především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především *dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby*. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namíste pouze tehdy, *jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.*
20. Obdobně se Nejvyšší soud vyslovil též např. v rozhodnutích sp. zn. 30 Cdo 611/2016, 30 Cdo 441/2020 či Ústavní soud např. ve svém rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 2175/16.
21. Odvolací soud se v plném rozsahu ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně, který shledal jako přiměřené zadostiučinění v celkové výši 80 000 Kč. Soud prvního stupně hodnotil v souladu s výše citovanou judikaturou délku trestního stíhání, povahu trestní věci a následky způsobené trestním stíháním v osobnostní sféře žalobkyně, přičemž provedl srovnání s odškodněními poskytnutými v jiných obdobných případech.
22. Soudu prvního stupně nelze ničeho vytknout ohledně hodnocení povahy trestního stíhání a jeho délky (z hlediska dopadů do osobnostní sféry žalobkyně). Soud prvního stupně postupoval zcela správně, pokud zohlednil délku trestního řízení. Jak uvedl Nejvyšší soud ve shora citovaném rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 *kritérium délky trestního řízení zohledňuje zejména to, po jaké dlouhou dobu zásah do osobnostních složek jednotlivce v důsledku proti němu vedeného trestního řízení trval*. Z hlediska možného zdvojení uplatňovaného nároku založeného na

totožném skutkovém základě, zejména ve spojení s možnou nepřiměřenou délkou trestního stíhání, je úkolem soudu, aby na základě vylíčených skutkových tvrzení právně posoudil, mezi jakou újmu (jako následkem) a jakou skutečností (jakožto příčinou této újmy) má být příčinná souvislost zjišťována a zda se jedná o nárok jediný, či zda žalobce v rámci svých žalobních tvrzení vymezuje nároků více. Zatímco nepřiměřená délka řízení typicky způsobuje újmu spočívající zejména v nejistotě ohledně výsledku řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4336/2010) a udržování osoby obviněné z trestné činnosti v tomto stavu nejistoty, *samotné trestní stíhání způsobuje zpravidla újmy, které by se souhrnně daly označit za morální poškození osobnosti (integrity) poškozeného v době trestního stíhání a narušení jeho soukromého, rodinného, popřípadě i jiného života* (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2773/2011).

23. Soud prvního stupně kritérium délky trestního řízení vztáhl v souladu s výše uvedenou judikaturou k následkům v osobnostní sféře žalobkyně (dopady do sociálního života, do xxx zdraví), kdy po tuto dobu byla žalobkyně vystavena nepříznivým zásahům do své osobnosti. Dopady do její osobnostní sféry pak již znovu nezohledňoval při rozhodování o odškodnění za nepřiměřenou délku předmětného trestního řízení (viz níže). O dvojí odškodnění se tedy nejedná.
24. Odvolací soud má dále ve shodě se soudem prvního stupně za to, že žalobkyně prokázala dopady do své osobní sféry. Jednalo se o dopady do jejího sociálního života, plynoucí zejména ze skutečnosti, že žila na malém městě, kde se celá záležitost rozkřikla, byla tehdy zastupitelkou v obecním zastupitelstvu, tudíž osobou ve městě známou. Po xxx stránce trpěla xxx, xxx, xxx. V podrobnostech odvolací soud odkazuje na závěry soudu prvního stupně přiléhavě popsané v odst. 32. jeho rozsudku, které jsou v souladu s provedenými důkazy. Odvolací soud na druhou stranu souhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že zásahy do profesní, politické a ekonomické sféry žalobkyně v řízení prokázány nebyly.
25. Odvolací soud nepřisvědčil námitce žalované ohledně čestných prohlášení svědků M. P. a V. M. a nevěrohodnosti těchto svědků, která by z toho měla plynout. Je pravdou, že svědeckým výpovědím předcházela jejich písemná čestná prohlášení, která formuloval advokát žalobkyně (jak sám přiznal). Soud prvního stupně však při posouzení věci z těchto čestných prohlášení nevycházel. Vycházel z výpovědí těchto svědků učiněných při ústním jednání dne 23. 5. 2022. Odvolací soud nespatřuje pouze ve skutečnosti, že těmito svědeckým výpovědím předcházela zmíněná čestná prohlášení, nevěrohodnost svědků. Výslechy obou svědků byly provedeny řádně, v souladu s o.s.ř., oba svědci vypovídali po poučení podle § 126 odst. 1 o.s.ř. Svědkyně P. vypovídala spontánně, její výpověď koresponduje i s tím, co vypověděla sama žalobkyně, a též s tím, jak o postoji xxx k trestnímu stíhání žalobkyně informovala média. Svědek M. rovněž vypovídal spontánně, jeho výpověď je mnohem obsáhlejší než text čestného prohlášení a koresponduje s výpovědí žalobkyně. Výslechům svědků byla žalovaná přítomna, svědkům kladla dotazy. Odvolací soud tudíž žádné porušení rovnosti a práva na spravedlivý proces v tomto směru neshledává.
26. Výši přiměřeného zadostiučinění soud prvního stupně opřel i o srovnávané případy a tyto pak ve vztahu k projednávané věci přiléhavě zhodnotil (viz odst. 33. a 35. jeho rozsudku).
27. S ohledem na výše uvedené dospěl odvolací soud k závěru, že výše zadostiučinění tak, jak ji stanovil soud prvního stupně, plně odpovídá nemajetkové újmě, kterou žalobkyně nezákonným trestním stíháním utrpěla a plně ji vyvažuje.
28. K odškodnění za nepřiměřenou délku trestního řízení:
29. Soud prvního stupně se v napadeném rozsudku zcela správně vypořádal se vznesenou námitkou promlčení nároku, která souvisela s tím, že podle žalované žalobkyně nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu nepřiměřené délky trestního řízení u ní předběžně neuplatnila a uplatnila jej až v průběhu sporu. Odvolací soud se v plném rozsahu ztotožňuje se skutkovými a

- právními závěry, které v tomto směru učinil soud prvního stupně (viz odst. 36. jeho rozsudku). Souhlasí s jeho výkladem obsahu žádosti žalobkyně o náhradu nemajetkové újmy ze dne 21. 1. 2019, tedy že žalobkyně vzniklou újmu odvozovala i od délky řízení, které považovala za dlouhé.
30. Stejně tak odvolací soud považuje za správný závěr soudu prvního stupně o tom, že délku trestního řízení 4 roky a 10 měsíců je již třeba považovat za nepřiměřenou, zejména s ohledem na skutečnost, že se jednalo o řízení trestní. Odvolací soud souhlasí s tím, že řízení bylo složité jak po skutkové, tak po procesní stránce (větší počet obžalovaných, složitá majetková trestná činnost, velký počet svědků a listinných důkazů, množství dožádání, žádostí o poskytnutí informací, řízení probíhalo opakovaně na dvou stupních soudní soustavy, byly podávány stížnosti do usnesení policie, návrhy na zastavení trestního stíhání). Věc však nebyla složitá natolik, aby toto kritérium převážilo nad zájmem žalobkyně, aby věc byla projednána a rozhodnuta v přiměřené době, kdy po dobu vedení trestního řízení pocítovala újmu spočívající v nejistotě ohledně jeho výsledku. Do délky řízení se navíc značnou měrou promítlo zrušení prvního prvostupňového rozsudku z velké části, a to v délce dvou let (první rozsudek Krajského soudu v Brně - pobočka ve Zlíně byl vydán 23. 8. 2016, zprošťující rozsudek nabyt ve vztahu k žalobkyni právní moci dne 9. 8. 2018).
31. Odvolací soud měl též ve shodě se soudem prvního stupně za to, že v projednávaném případě je třeba přistoupit k odškodnění nemajetkové újmy v penězích, neboť pouhé konstatování porušení práva by nebylo postačující (§ 31a odst. 2 OdpŠk). V tomto směru odvolací soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu, např. na rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 763/2009, 30 Cdo 40/2009, 30 Cdo 1313/2010 či Stanovisko jeho občanskoprávního a obchodního kolegia sp. zn. Cpjn 206/2010.
32. Odvolací soud se pak plně ztotožňuje s tím, jak soud prvního stupně stanovil základní částku ve výši 57 500 Kč, která vychází z částky 15 000 Kč za jeden rok trvání řízení, z toho za první dva roky sníženo o polovinu, a též s jejím snížením pro skutkovou složitost věci (o 30 %) a pro počet stupňů soudní soustavy (o 15 %), což žalovaná ani nezpochybňovala.
33. Opodstatněnou však shledal námitku žalované, že nebylo namístě navýšit základní částku o 10 % z důvodu významu řízení pro žalobkyni, neboť tato byla odvozena pouze od typově zvýšeného významu trestního řízení pro poškozeného (žalobkyni), přičemž tento význam již byl zohledněn samostatně v rámci odškodnění za nezákonné trestní stíhání.
34. V tomto směru odvolací soud odkazuje na závěry vyjádřené v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, který zde vyslovil, že „domáhá-li se poškozený zároveň nároku na náhradu nemajetkové újmy z titulu trestního stíhání, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, a z titulu nesprávného úředního postupu spočívajícího v porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě (§ 13 odst. 1, věta druhá a třetí, OdpŠk), není u druhého uvedeného nároku namístě vycházet z předpokladu vyššího významu předmětu řízení pro poškozeného (§ 31a odst. 3 písm. e/ OdpŠk a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2010, sp. zn. 30 Cdo 2800/2009), neboť tato skutečnost bude zohledněna v posouzení prvního z uvedených nároků.“
35. Odvolací soud nicméně shledal, že by základní částka měla být navýšena o 10 % za postup orgánů veřejné moci, neboť rozsudek Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně ze dne 23. 8. 2016 byl odvolacím soudem zrušen pro řadu závažných pochybení, týkajících se jak dokazování ve věci samé, tak rozsudku samotného, který byl v určité části shledán jako nepřezkoumatelný (viz rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 3. 2017, č. j. 5 To 91/2016-6543, čl. 163-190 spisu). Podle ustálené judikatury je případný postup soudů, který by neodpovídal procesním pravidlům, či případná závažná pochybení třeba zohlednit v rámci kritéria postupu orgánů veřejné moci (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1112/2011).

36. Na základě shora uvedeného tak odvolací soud dospěl ke stejnému závěru o výši přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou řízení jako soud prvního stupně (57 500 Kč – 20 125 Kč = 37 375 Kč).
37. Odvolací soud neshledal opodstatněnými výhrady žalované k výroku IV. o nákladech řízení. Žalovaná sporovala pouze jediný úkon – písemné podání ve věci samé ze dne 10. 2. 2022. Odvolací soud shledal tento úkon ve shodě se soudem prvního stupně jako účelný k uplatňování práva, neboť se jednalo o reakci na výzvu soudu prvního stupně, přičemž se nejednalo jen o doplnění skutkových tvrzení, ale i konkrétní judikatury vyšších soudů či Evropského soudu pro lidská práva týkající se jiných případů odškodnění nemajetkové újmy v obdobných případech.
38. Ze všech výše popsanych důvodů shledal odvolací soud napadené výroky II. a IV. rozsudku jako věcně správné, a proto je podle § 219 o.s.ř. potvrdil.
39. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o.s.ř. a § 142 odst. 1 o.s.ř. Žalovaná nebyla v odvolacím řízení úspěšná, a proto jí odvolací soud uložil povinnost zaplatit úspěšné žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 5 400 Kč, které sestávaly z nákladů právního zastoupení (odměna advokáta podle § 7 bod 5. vyhl. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále „a. t.“) 5 100 Kč za účast u odvolacího jednání (z tarifní hodnoty 50 000 Kč + 50 000 Kč, jelikož předmětem odvolacího řízení byly dva nároky na náhradu nemajetkové újmy), náhrada hotových výdajů v paušální výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 a. t.).
40. Výroky I. a III. nebyly odvoláním napadeny, tudíž zůstaly nedotčeny.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. c) o.s.ř.).

Praha 30. listopadu 2022

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.